

Modificări în domeniul legislației privind gestionarea și asigurarea trasabilității deșeurilor

Instrucțiuni de utilizare a aplicației informatice Sistemul informatic de asigurare a trasabilității deșeurilor („SIATD”)

Prin **Ordinul nr. 1595/2020** au fost aprobate instrucțiunile de utilizare a aplicației informatice Sistemul informatic de asigurare a trasabilității deșeurilor (SIATD), în vederea monitorizării și verificării corectitudinii tranzacțiilor cu deșeuri de ambalaje în sistemul răspunderii extinse a producătorului, informează Țuca Zbârcea și Asociații.

Potrivit Buletinului Legislativ de Dreptul Mediului realizat de avocații specializați ai reputei case de avocatură, baza legală a emiterii ordinului o constituie prevederile art. 10 alin. (8) și (9) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 196/2005 privind Fondul pentru mediu („**OUG nr. 196/2005**”) și ale art. II din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 50/2019, care prevăd necesitatea implementării aplicației informatice SIATD de către Administrația Fondului pentru Mediu („**AFM**”).

SIATD este destinat organizațiilor care implementează răspunderea extinsă a producătorului („**OIREP**”) și persoanelor juridice care gestionează deșeuri de ambalaje ale căror costuri nete și/sau costuri de colectare/valorificare/sortare/tratare/raportare sunt finanțate de către OIREP, și anume: operatorilor economici care desfășoară activități de colectare, salubritate, sortare, tratare, asociații de dezvoltare intracomunitară, unități administrativ-teritoriale și operatorilor economici care desfășoară activități de valorificare/reciclare.

Actului normativ amintit stipulează că **începând cu data de 1 ianuarie 2021, utilizarea aplicației informatice SIATD puse la dispoziție gratuit de AFM este obligatorie**, iar neutilizarea acestui soft constituie contravenție și se sancționează cu amendă de la 80.000 lei la 100.000 lei.

Conform sursei citate, **cererile de înrolare în platforma SIATD pot fi transmise începând cu data de 15 septembrie 2020**, în baza modelului de cerere prevăzut în anexa nr. 1 a instrucțiunilor Ordinului nr. 1595/2020. Contul de acces generat utilizatorilor ca urmare a înrolării va permite accesarea funcționalităților platformei (vizualizare, încărcare/modificare documente privind gestionarea deșeurilor de ambalaje, comunicarea de cereri, solicitări, notificări etc.).

SIATD este menit să permită monitorizarea și verificarea în timp real, la nivel de document financiar-contabil și justificativ, a tranzacțiilor cu deșeuri de ambalaje pentru care OIREP finanțează costurile prevăzute în Legea nr. 249/2015 privind modalitatea de gestionare a ambalajelor și a deșeurilor de ambalaje („**Legea nr. 249/2015**”).

OIREP va înregistra în SIATD date referitoare la:

- propria capacitate (date de identificare, activități autorizate prin licența de operare / autorizația de mediu, capacitățile de colectare și procesare, tipul de deșeuri de ambalaje care pot fi contractate, punctele de lucru, inclusiv coordonatele GPS ale acestora);
- oricare dintre cocontractanții săi (persoane juridice care gestionează deșeuri de ambalaje ale căror costuri nete și/sau costuri de colectare/valorificare/sortare/tratare/raportare sunt finanțate de către OIREP). În acest caz se vor înregistra: data și numărul contractelor având ca obiect tranzacțiile cu deșeuri de ambalaje, valabilitatea acestora și datele de identificare ale cocontractanților; cantitățile și tipul de deșeuri de ambalaje estimate a fi tranzacționate.

La rândul lor, persoane juridice care gestionează deșeuri de ambalaje ale căror costuri nete și/sau costuri de colectare/valorificare/sortare/tratare/raportare sunt finanțate de către OIREP vor înregistra în SIATD, înainte de efectuarea fiecărei operațiuni de achiziție/vânzare/transport/recepție de deșeuri de ambalaje, informațiile referitoare la:

- datele de identificare și coordonatele de contact ale contractanților;
- cantitățile și tipul de deșeuri de ambalaje tranzacționate;
- OIREP-ul în numele căruia se efectuează respectiva tranzacție;
- avizul de însoțire a mărfii și informații cuprinse în factură, astfel seria și numărul, data emiterii, cumpărătorul și vânzătorul;
- fotografii, din mai multe unghiuri, ale încărcăturii și ale mijlocului de transport încărcat înaintea deplasării.

La inițierea unei tranzacții cu deșeuri aplicația **SIATD va genera:**

- formulare standard menite să fie completate cu detaliile deșeurilor de către utilizatori;
- pe fiecare formular completat, un cod unic de tranzacție a deșeurilor de ambalaje, pentru fiecare transport/tranzacție cu deșeuri de ambalaje înregistrat(ă) în platformă.

Ulterior, fiecare utilizator care preia deșeuri de ambalaje în vederea valorificării/reciclării/tratării/revânzării are obligația de a confirma cantitatea netă și cantitatea brută de deșeuri tranzacționate, pe tip de material, prin validarea codurilor unice aferente acestora într-un termen de maximum 5 zile de la data recepției deșeurilor. În situația în care recepția deșeurilor de ambalaje se realizează înainte de înrolarea persoanelor juridice care gestionează deșeuri de ambalaje ale căror costuri nete și/sau costuri de colectare/valorificare/sortare/tratare/raportare sunt finanțate de către OIREP, termenul prevăzut de 5 zile calculează de la data înrolării pe platforma SIATD.

În cazul în care codul unic de tranzacție nu este confirmat, tranzacția nu este luată în calcul pentru îndeplinirea obiectivelor minime de valorificare sau incinerare în instalații de incinerare cu recuperare de energie și de valorificare prin reciclare.

În conformitate cu Ordinul nr. 1595/2020, OIREP va finanța costurile prevăzute în Legea nr. 249/2015 numai după confirmarea în SIATD a cantităților de deșeuri de ambalaje recepționate.

Modificări și completări ale Procedurii de autorizare, avizare anuală și de retragere a dreptului de operare a organizațiilor care implementează obligațiile privind răspunderea extinsă a producătorului

Un alt act normativ de interes pentru operatorii care activează în acest domeniu este **Ordinul nr. 1555/2020** pentru modificarea și completarea Procedurii de autorizare, avizare anuală și de retragere a dreptului de operare a organizațiilor care implementează obligațiile privind răspunderea extinsă a producătorului, aprobată prin Ordinul viceprim-ministrului, ministrul mediului, nr. 1362/2018.

Potrivit avocaților Țuca Zbârcea și Asociații, **cele mai importante prevederi** ale Ordinului nr. 1555/2020 vizează:

1. Reglementarea unor noi obligații în sarcina OIREP în scopul asigurării transparenței activității prin:

- a) afișarea pe pagina de început a site-ului propriu, direct sau prin intermediul unui link, a cantității contractate de ambalaje pe tip de material, pentru care implementează obligațiile privind răspunderea extinsă a producătorului și care devin deșeuri în fluxul municipal, precum și actualizarea trimestrială a informațiilor;
- b) implementarea unui link securizat prin care să raporteze către acționari și operatorii economici pentru care au preluat răspunderea valoarea sumelor care nu au ca obiect finanțarea costurilor de gestionare a deșeurilor de ambalaje plătite către terți; totodată, informațiile accesibile în acest link trebuie să fie puse la dispoziția Comisiei de Supraveghere, la cererea acesteia;

2. Amendamente privind activitățile ce pot fi desfășurate de orice OIREP care deține o licență de operare, după cum urmează:

- a) reglementarea posibilității OIREP de a colabora cu: operatorii economici notificați și/sau înregistrați care preiau ambalaje folosite/deșeuri de ambalaje de la populație, fie direct, fie de la puncte de colectare/stații de sortare; precum și cu operatorii economici colectori autorizați care preiau ambalaje folosite/deșeuri de ambalaje din industria hotelieră, a serviciilor alimentare, în special unitățile care organizează evenimente, pregătesc și servesc alimente și băuturi, prin încheierea de contracte pentru includerea cantităților de deșeuri de ambalaje gestionate de către aceștia la îndeplinirea obiectivelor de reciclare și valorificare.
- b) acoperirea, cu prioritate a costurilor nete pentru deșeurile de ambalaje gestionate prin serviciul de salubritate, în limita cantităților de ambalaje devenite deșeuri în fluxul municipal preluate prin contract de la operatorii economici responsabili, pe baza „ponderii”. Conceptul de „ponderie” este definit în anexa nr. 4 la ordin drept „alocarea direct proporțională organizațiilor care implementează obligațiile privind răspunderea extinsă a producătorului, de către autoritățile publice locale sau, după caz, cu asociațiile de dezvoltare intercomunitară mandatate, a cantităților de deșeuri de ambalaje rezultate în aria geografică în care își desfășoară acestea activitatea”.
- c) înlocuirea activității de comerț cu deșeuri de ambalaje din deșeuri municipale din art. 17, lit. q), pct. (vi) și indicarea în locul acesteia a activității de preluare prin terți a deșeurilor de ambalaje din deșeurile municipale, prevăzute la art. 16, alin. (9) lit. h) din Legea nr. 249/2015, pentru care OIREP a acoperit costurile de gestionare potrivit Legii nr. 249/2015, în vederea valorificării de către operatorii economici autorizați;

3. Amendamente privind costurile pe care OIREP are dreptul să le includă în contribuțiile financiare percepute operatorilor economici pentru care îndeplinește obligațiile privind răspunderea extinsă a producătorului, astfel:

- a) reglementarea posibilității includerii costurilor de raportare și colectare ale operatorilor economici indicați la pct. 2, lit. a)

de mai sus;

b) eliminarea limitei valorice de 40 lei/tonă aferentă costurilor pentru promovarea de campanii de informare și educare a publicului, derulate de către OIREP împreună cu autoritățile publice locale sau, după caz, cu asociațiile de dezvoltare intercomunitară. Totodată, se precizează faptul că aceste costuri vor cuprinde inclusiv „proiecte-pilot pentru stimularea colectării separate, a reutilizării și a reciclării, direct proporțional cu cantitățile de ambalaje pentru care au obligația de a acoperi costurile nete, incluzând saci, pubele, containere, și/sau alte sisteme digitale care generează, măsoară, prelucrează sau stochează informații privind gestionarea și monitorizarea cantităților de deșeuri, precum ambalajele devenite deșeuri în fluxul municipal”.

c) eliminarea limitei valorice de 3 lei/tonă aferentă costurilor pentru promovarea de campanii de informare și educare a publicului și a operatorilor economici, derulate de OIREP împreună cu autoritatea publică centrală pentru protecția mediului; aceste costuri vor fi acoperite „în limita cantităților de ambalaje pentru care OIREP implementează răspunderea extinsă a producătorului”;

4. Reglementarea „sistemului de grilă” precizat în art. 26, alin. (3) din Legea nr. 249/2015, având ca obiect evaluarea gradului de îndeplinire a obligațiilor de către OIREP în scopul avizării anuale. Astfel, potrivit modificărilor aduse de Ordinul nr. 1555/2020:

a) sistemul grilă este detaliat în Anexa nr. 1 la ordin prin raportare la obligațiile OIREP și punctajul aferent fiecărei obligații descrise în cadrul acestei grile.

b) dreptul de operare a OIREP va fi retras în cazul în care la avizarea anuală OIREP: nu obține minimum 80 de puncte, prin aplicarea grilei sus menționate, sau nu furnizează documentele necesare efectuării evaluării;

c) decizia de retragere a licenței trebuie afișată de OIREP pe pagina proprie de internet, la loc vizibil, iar reautorizarea OIREP poate fi solicitată după împlinirea unui termen de 12 luni de la data retragerii dreptului de operare.